

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง

ปิยพจน์ ตูลาชม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2549

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

ปิยพจน์ ตูลาชม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

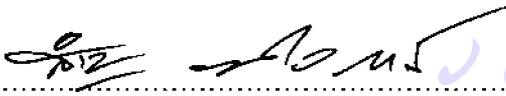
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เสนอโดย นายปิยพจน์ ดุลาชม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

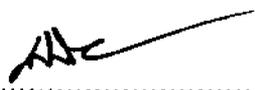

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส)
วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเคหา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกคาภิรมย์)

.....กรรมการ
(ดร.เจลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายสมเฒ่า สหกรโร)

ประกาศคุณประการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกคาภิรมย์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ นายศักดิ์ชัย บรรณสาร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 นายปกรณ์ ภูมิเขต ผู้อำนวยการโรงเรียนสระแก้ว นางอุไรวรรณ ภูเจริญ ศึกษาานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยรัตน์ ทิพย์สภาพกุล อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดร.ทรงศรี ดุ่นทอง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา คณาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ครอบครัวตุลาชม ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ในความสำเร็จครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก นายสมโมท สหกโร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดลพบุรี ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ปิยพจน์ ตุลาชม

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ทวี ศิริโกคาภิรมย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
ชื่อนักศึกษา	ปิยพจน์ ดุลาชม
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว และเปรียบเทียบ คุณลักษณะ
ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้ว เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของ
ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จำนวน 360
คน จากประชากร 3,534 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
มีค่าความเชื่อมั่น .99 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(standard deviation) และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว ตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ใน 6 คุณลักษณะ คือ
1) มีพื้นฐานเดิมเป็นทุน 2) มีการศึกษา 3) มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ 4) มีคุณธรรม จริยธรรม 5) มี
ความสามารถ ความชำนาญ 6) มีความรู้สึกและรุ่มรอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบ คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กับ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Professional Characteristics of School Administrators under the Office of Sakaeo Educational Service Area
Thesis Advisors	Assoc. Prof. Dr. Kawee Siriphokapirom Dr. Chalermchai Hankla
Name	Piyapoch Tulachorn
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2006

ABSTRACT

This research aims to study the professional characteristics of school administrators under the Office of Sakaeo Educational Service Area and compare the professional characteristics of school administrators between the Area 1 and 2 according to teacher's opinions under the Office of Sakaeo Educational Service Area. The samples were 360 teachers, drawn from 3,534 working school teachers. The questionnaire with a .99 reliability rating was designed and distributed by the researcher and a 100% were returned. The data was analyzed by a ready-made program to calculate percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and t-test.

The findings indicated that:

1. the professional characteristics of school administrators under the Office of Sakaeo Educational Service Area in the view of teachers in 6 characteristics are 1) background 2) education 3) personality 4) morality 5) capability and proficiency, and 6) having comprehensive knowledge overall were at a high level.

2. the results of the comparison of the professional characteristics of school administrators mentioned above between the Area 1 and 2 overall showed no statistical significant difference at a level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
สถานศึกษา.....	9
ความหมายของสถานศึกษา.....	9
ความสำคัญและบทบาทของสถานศึกษา.....	9
การจัดการศึกษาของจังหวัดสระแก้ว.....	11
แนวคิด ทฤษฎี คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา..	12
ผู้บริหารมืออาชีพ.....	12
ความหมายของการเป็นมืออาชีพ.....	12
คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ.....	13
ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.....	19
ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.....	20
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.....	21
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.....	26
ความหมายของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ....	26
ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ....	26
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ....	28
คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิด	
ของ ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ รุญเจริญ.....	36
มีพื้นฐานเดิมเป็นทุน.....	38
มีการศึกษา.....	39

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ.....	41
มีคุณธรรม จริยธรรม.....	43
มีความสามารถ ความชำนาญ.....	50
มีความรู้สึกและรู้รอบ.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
งานวิจัยภายในประเทศ.....	62
งานวิจัยต่างประเทศ.....	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	73
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	99
สมมติฐานในการวิจัย.....	99
วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	101

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	110
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	110
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	123
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	124
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	125
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	134
รายงานการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	139
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือ.....	152
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากการทดลองใช้เครื่องมือ.....	157
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	161
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	163

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดสระแก้ว..	69
ตาราง 2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอและหน่วยงาน ต้นสังกัด.....	70
ตาราง 3	รายละเอียดและขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน.....	73
ตาราง 4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทั่วไป.....	81
ตาราง 5	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว คุณลักษณะที่ 1.....	83
ตาราง 6	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว คุณลักษณะที่ 2.....	84
ตาราง 7	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว คุณลักษณะที่ 3.....	85
ตาราง 8	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว คุณลักษณะที่ 4.....	87
ตาราง 9	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว คุณลักษณะที่ 5.....	90
ตาราง 10	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว คุณลักษณะที่ 6.....	93
ตาราง 11	สรุประดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหาร มืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว.....	96
ตาราง 12	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว.....	98

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพ 2	ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง.....	72
ภาพ 3	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการเก็บข้อมูล.....	76

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี